

У Наказі «Про облікову політику підприємства» необхідно викласти облікову політику стосовно основних засобів, нематеріальних активів, запасів, дебіторської заборгованості, зобов'язань, інших активів і зобов'язань. У ньому слід вказати, відповідно до якого П(С)БО та інших нормативно-правових документів ведеться облік активів і зобов'язань підприємства. Якщо є вибір альтернатив — вказати той варіант, який використовує підприємство.

У Наказі «Про організацію бухгалтерського обліку» потрібно вказати, хто буде відповідальним за організацію обліку, необхідність ознайомлення всіх працівників бухгалтерії з цим Наказом і Положенням, посадову особу, яка буде контролювати виконання Наказу та Положення.

Додатком до Наказу буде безпосередньо Положення про організацію обліку, в якому будуть прописані головні аспекти організації обліку на підприємстві: організація бухгалтерського обліку, повноваження на підпис документів, документообіг на підприємстві, організація первинного обліку, порядок проведення інвентаризації, заключні положення.

Отже, запровадження у практичну діяльність вказаних рекомендацій сприятиме уникнення формального підходу до формування облікової політики підприємства, і як наслідок, підвищенню якості фінансової звітності суб'єкта господарювання, а також позитивно вплине на загальний стан підприємств у цілому та роботу відділу бухгалтерії.

УДК 657

Ганна Пустовіт,
к.е.н., доцент, доцент кафедри
бухгалтерського обліку,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ ПРИ ЛІКВІДАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Юридична особа припиняється у результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації (ст. 104 ЦКУ). Юридична особа є такою, що припинилася, з дня внесення до єдиного державного реєстру запису про її припинення.

Відповідно до статті 110 ЦКУ юридична особа ліквідується: за рішенням її учасників або органу юридичної особи, уповноваже-

ного на це установчими документами, в тому числі у зв'язку із закінченням строку, на який було створено юридичну особу, досягненням мети, для якої її створено, а також в інших випадках, передбачених установчими документами; за рішенням суду про ліквідацію юридичної особи

Ліквідація підприємства здійснюється ліквідаційною комісією, створеною власником або уповноваженим ним органом. Ліквідаційна комісія оцінює майно підприємства, що ліквідується, здійснює роботу щодо стягнення дебіторської заборгованості підприємству, розраховується з кредиторами, складає ліквідаційний баланс і подає його власнику або органу, що призначив ліквідаційну комісію.

Достовірність і повнота балансу повинна бути підтверджена аудитором. Майно, що залишилося після задоволення вимог кредиторів, використовується за рішенням власника.

У період ліквідації необхідно:

- скласти фінансову звітність на дату прийняття рішення про ліквідацію;

- створити забезпечення для відшкодування наступних (майбутніх) операційних витрат на виконання зобов'язань підприємства перед фізичними та юридичними особами при припиненні діяльності;

- скласти проміжний ліквідаційний баланс для чого:

- провести інвентаризацію активів і майна, в тому числі такого, що не належить підприємству, та знаходиться на позабалансових рахунках;

- у процесі проведення інвентаризації перевіряється і підтверджується оцінка активів (майна) і зобов'язань. Крім того, ліквідаційна комісія має оцінити майно, що є в наявності;

- оприбуткувати всі невраховані активи, виявлені в ході інвентаризації, списати активи, яких не вистачає або такі, які не придатні для подальшого використання;

- перевести довгострокові дебіторські та кредиторські заборгованості у поточні;

- списати на фінансовий результат залишки резервів і забезпечень (резерви відпусток, сумнівних боргів та ін.);

- отримати оплату від дебіторів;

- перевести на рахунок 286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу», ті необоротні активи, які будуть продані;

- списати безнадійну дебіторську та кредиторську заборгованість;

- продати майно, погасити кредиторську заборгованість та інші зобов'язання у відповідності до діючого законодавства.

Якщо частина боргу залишається непоплаченою вона погашається за рахунок майна засновників (учасників) підприємства (п. 97.3 ПК).

Відображення в обліку результатів інвентаризації — надлишків: основних засобів Д 10 К 424, запасів Д 20,22,28 К 719. Списання нестач: основних засобів: на суму залишкової вартості Д 976 К 10, на суму зносу Д 13 К 10. У разі якщо винна у нестачі особа встановлена Д 375 К 746, погашення нестачі Д 301, 311 К 375. Якщо винну особу не встановлено Д 947 К 20-28.

Уцінка запасів Д 946 К 20-28, дооцінка запасів, які раніше уцінені запасів, але не вище їх первісної вартості Д 20-28 К 719.

Списання безнадійної дебіторської заборгованості за рахунок резерву сумнівних боргів Д 38 К 361, якщо резерву сумнівних боргів недостатньо чи він не створювався Д 944 К 361.

Списання безнадійної кредиторської заборгованості перед постачальниками Д 63 К 717.

Створення ліквідаційного забезпечення: на виплату вихідної допомоги адміністративному персоналу Д 92 К 474, на суму штрафних санкцій за порушення умов договору Д 948 К 474. Якщо забезпечення використано у меншій сумі — Д 474 К 719.

У разі, якщо після задоволення вимог кредиторів у підприємства залишається майно, воно розподіляється між учасниками. У такому випадку складається передліквідаційний баланс. Кошти або майно, які повертаються власнику корпоративних прав, емітованих юридичною особою, після повної і кінцевої ліквідації такої юридичної особи — емітента не враховуються як доходи для визначення об'єкта оподаткування (пп. 136.1.13 НК).

Розподіл майна серед учасників: відображено заборгованість підприємства перед учасниками на суму статутного капіталу Д 401 К 672, додаткового капіталу Д 42 К 672, резервного капіталу Д 43 К 672, на суму нерозподіленого прибутку Д 44 К 672. Погашено учасникам заборгованість основними засобами на залишкову вартість Д 672 К 10, на суму зносу Д 13 К 10; матеріалами — Д 672 К 20, готовою продукцією — Д 672 К 26, товарами Д 672 К 28, грошовими коштами з поточного рахунку Д 672 К 311, з каси Д 672 К 301.

Після усіх наведених розрахунків на балансі підприємства не повинно залишитися жодного майна, капіталу та зобов'язань. На цей момент слід скласти остаточний ліквідаційний баланс. Складається він за такою формою, як і вище наведені баланси. Усі показники його дорівнюватимуть нулю.

Остаточний ліквідаційний баланс затверджується рішенням засновників (учасників) або уповноваженого ними органу. Копія зазначеного балансу подається до ДПІ за місцезнаходженням підприємства, яке ліквідується. Оригінал ліквідаційного балансу разом з іншими необхідними документами подається державному реєстратору для проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації. Підписи голови та членів ліквідаційної комісії на ліквідаційному балансі мають бути нотаріально засвідчені.

Підприємство вважається ліквідованим з моменту виключення його з державного реєстру України.

УДК 657

Олександр Руба,
аспірант кафедри обліку і аудиту,
Житомирський державний технологічний університет

ГАРМОНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ВИТРАТ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ЯКОСТІ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ GMP-СТАНДАРТІВ

Фармацевтичний ринок є досить неоднорідним і таким, який у будь-які часи відповідає показникам стабільності та зростання. Населення планети постійно хворіє, а фармацевтичні компанії постійно працюють над новими розробками задля уникнення масових втрат суспільства.

Фармацевтична галузь є, і завжди була, перспективною і наукоємною галуззю. Даний вид промисловості включає виробництво лікарських засобів, виробів медичного призначення, оптову та роздрібну торгівлю, спеціалізоване зберігання і дистрибуцію (розподіл за допомогою налагодженої збутової мережі аптек, аптечні пунктів тощо).

За даними щотижневика Аптека.ua [1] обсяг глобальних продаж рецептурних препаратів фармацевтичних компаній, які входять у Топ-50 у світі, у 2015 році сягнув більше 620 млрд дол., а загальний обсяг інвестицій у науково-дослідну роботу (R&D) в галузі фармацевтики становив 110 млрд дол.

Аналіз фармацевтичного ринку України станом на 01 жовтня 2016 року [2] показав, що у Топ-10 за обсягами продаж товарів